

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1910. április 21

90. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Via dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes száma ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Közegészségügyi politika.

Irta: Egy orvos.

A magyar nemzet áldatlan politikai harcok között — sajnos — megfélekedett arról az államfentartó, az államnak nagyságot, tekintélyt és erőt biztosító óriási faktoráról, mit közegészségnek nevezünk. Minden kormány, mely az ország közegészségügyének javítását, előmozdítását célozta, csak a jó szándék mellett maradt, vagy legjobb esetben is a közegészségügy azon ágazatát istápolta, a melyet politikai és gazdasági szempontból előnyösebbnek vélt, a milyen volt pl. az egészségügy államosítása.

A rómaiak a tisztia erkölcsöt tartották az állam alapjának, de nekünk orvosoknak, kik távol a politikától, mintegy extra territorialisan nézzük, figyeljük az államok, a nemzetek fejlődését, erősödését és pusztulását, az a hitünk és komoly meggyőződésünk, hogy a nemzetek nagyságának, súlyának, gazdagságának legfőbb tényezője a közegészségügy, mert csak az a nemzet boldogul és lehet nagyvá, a melynek fiai számban és munkabíró erőben szaporodnak; példa erre a nagy Németország, Anglia és Norvégia, a mely államokban a lakosság halálzási aránya csaknem a fele a miénknek.

Mig ezen államokban a halálzási arányszám olyan, hogy minden él 1000 emberre 17 halálzás esik, addig nálunk 29 a halálzási arányszám, ami már szavakban kifejezve azt jelenti, hogy Magyarországon évenként egy 25,000 lelket számláló város lakosságával több pusztul el mint a fentemlített államokban.

Egészen a legutóbbi időkig nem volt szerencsésebb ország a continensen Magyarországnál a születési arányokat tekintve, de alig van ma szerencsétlenebb a halálzási arányszámok elrettentő emelkedettségében.

Mig Magyarországon meddő politikai harcok kötik le jobbainkat, addig senki sem akarja vagy nem tudja észrevenni azt a nagy nemzeti csapást, mely bennünket azáltal ér, hogy amugy is horribilis halálzási arányszámunkban, az elhaltak fele, — a nemzet reménysege, jövő támasza a gyermekekből kerül ki. Magyarországon az összes halálzások fele gyermekekre esik, tehát nálunk minden második halott egy gyermek, amely elhalt gyermekek közül 47 százalékot sohasé látott orvos.

De még ezt a rettenesen nagy halálzási számot is megbirta a magyar nemzet addig, míg a születések aránya a régi volt; mióta azonban az egyke rendszer nálunk is mindinkább lábra kapott, azóta rémületesen közeledünk minden más kultúrának legmagasabb fo-

kán, de az emberanyag kultuszának a legalacsonyabb fokán álló és tengődő francia nemzethez, amely nemzeti jutalmakat tűz ki a többcsaládú szülők részére — de későn és hiába!

Nem lehetünk mi orvosok elegendő arra, nem lehet elegendő bármennyi és bármilyen alkalom arra, hogy mementót kiáltunk a kormányoknak még idejében ezen közeledő nagy nemzeti szerencsétlenség feltartóztatására.

A gyermek betegségek és a ragályos bajok, köztük a tüdővész — legfőbb okai nagy halálzásunknak.

Ha nemzetünk a legutóbb elhunyt négy évtized alatt, míg aránylag fölülte kedvező volt a születési arány, követte volna a nyugati országok példáját s veők állandóan lépést tartott volna a halálzási arányban, ugy ma sok milliónál több ember hirdetné e hazában a magyar szót; de a magyarság e helyett meddő közjogi harcokban elmerülve, pusztulni engedte fajzatát és elhanyagolta közegészségügyét! Messze vidéken teljesen orvos nélkül élnek százezrei e hazának, nincs ki a népet betegségekben gyógyítsa, nincs aki felvilágosítsa, megtanítsa miként kell élnie, hogy egészséges és sokáig munkabíró legyen; az egészségügyi végrehajtó hatalom is többnyire avatatlan kezekben van.

Kötelességünk nekünk, egészségügyi téren legalább látókörral bírónak, felrznai a közvéleményt és az illetékes hatóságok vezetőit indolenciájukból, amelyet a nemzet vesztére, a közegészségügy iránt még most is tanusítanak.

Szervezni kell a nemzeti közegészségügyet komolyan és sürgősen, a hiányzó közegészségügyi intézményeket létesíteni kell késedelem nélkül, mert majd nem sokára eljön az az idő, mikor nem lesz már kinek jó egészségügyet teremteni.

A közegészségügy összes eddigi vívmányait vagy on-értékekkel kell beváltanunk, — mondta egy kiváló érdemes orvos — és azokat a magyarság geográfiai és ethnográfiai területén realizálnunk.

Hitem és reményem, miszerint a mostani kormányváltozás sokat hányt-vetett közegészségügyünkre is újjászületést jelent. Kormány elnökünk és belügyminiszterünk biztató válasza, amelyet az orvosok küldöttségének adott, remélni engedi, miszerint ő valóban felismerte a közegészségügy államfentartó nagy jelentőségét és a vezetése alatt áló kormány minden lehető el fog követni hazánk közegészségügyének öt megillető nivóia való emelése érdekében.

UJDONSÁGOK.

— A rappresentanza ülése. A községi választások után a városi képviselőtestület pén-

teken este tartja meg első ülését Vio Ferenc dr. podeszta elnöklésével. A rappresentanza ülésén felolvassák Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettesnek a választást megerősítő értesítését, majd a megalakulás formáit intézik el.

— Ujságírók a podesztánál. Vio Ferenc dr. podeszta, a tegnap délben nála tisztelt ujságíró küldöttségnek, mint lapunk tegnapi számában már jelentettük, készséggel megígérte, hogy a rendőrigazgatónak a sajtó hirtelmezt megnehezítő rendelete ügyében intézkedni fog. A polgármester, aki a sajtó munkásaival szemben mindig nagy előzékenységgel viselkedett, még tegnap délután magához hívatta a rendőrigazgatót, akivel közölte a hírlapíróknak küldöttség útján kifejezett kívánságát. Vio Ferenc dr. podeszta jóindulatu közbelépése folytán a rendőrigazgatónak a sajtó által kifogásolt rendelete hatályon kívül helyeztetett oly módon, hogy a hírlapírók kérelme teljesítést nyert. Az új intézkedés már tegnap este életbe is lépett.

Az ujságírók küldöttsége egyébiránt ma délben ismét tisztelt Vio Ferenc dr. podesztánál, akinek meleg elismerő szavakban köszönte meg előzékeny és jóindulatu támogatását és védelmét.

— „Forradalmi nász”. Sophus Michaelisnek „Forradalmi nász” című háromfelvonásos színművét hozta színre tegnap a Fenicsében a Balla-társulat drámai ensemblesje. A darab, a mely nyilván a francia elemi és középiskolai tanulók számára a hazafias érzés felkeltése céljából íródott, meglehetősen vegyes érzelmekekkel töltötte el közönségünket. A cselekménye sok helyen valószínűtlen, a frázisai hamisak. Sem a nézők sem a színészek nem tudták átérezni a francia ultra forradalmi hangulatot s ez érzelmi disszonancia mindenképen az előadás rovására ment. A szereplők közül talán csak Takács Mariska tudott némileg beleilleszkedni szerepébe. Klenovits György és Rogoz Imre csak elmondták és elszavalták mondanivalójukat. Bérczy Gyula Jean Lasque kis szerepében aránylag jó volt, szintugy Szentgyörgyi Márta (Leontin) is. A többi szereplők nem sokat javítottak az előadás sikerén.

— A király Boszniában. Szerajevóból jelentik, hogy a király június végén Szerajevóba érkezik és onnan beutazza Boszniát és Hercegovinát. Az utazás terve véglegesen még nincs megállapítva, sok függ az időjárástól, de annyi bizonyos, hogy az utazás legalább egy héttig fog tartani közvetlenül az ischli nyaralás előtt. Bécsben nem vonják kétségbe e hír valószínűségét, másfelől hangsúlyozzák, hogy irányadó helyen a király boszniai útjáról semmit sem tudnak. Bizonyos az, hogy a boszniai tartománygyűlés megnyitása alkalmából Ferenc Szalvátor főherceg Szerajevóba fog érkezni.

— **Megbirságot kereskedő.** Az állomási rendőrségi kirendeltség feljelentette a rendőrségen Linden Jakab kézműáru kereskedőt, hogy a Viale Deákon kézműáru kereskedést nyitott anélkül, hogy az iparendélyt megszerezte volna. A rendőrbírósa ma Linden Jakabot huszonöt korona pénzbüntetésre ítélte.

— **A Carpathia Fiumében.** A Cunard hajóstársaság Carpathia gőzöse ma reggel érkezett Fiuméba. A hajó háromszáz visszavándorlót hozott, akik Triesztben partra szállva vasuton folytatták utjukat hazafelé. Ezekon kívül ötvenhárom kivándorlót a konzulátus küldött haza, harmincöt kivándorlót pedig a bevándorlási hatóság utasított vissza. A gőzös parancsnoka egyttal bejelentette a révhivatalnak, hogy Newyorkban hetvenkét pincér és matróz szökött meg a hajóról.

— **Az utas pénztárcája.** Balázs Nanett ötvenhat éves csernovici illetőségű fiúma magánzó ma bejelentette a rendőrségen, hogy férje, aki vasárnap Mattuglie felé utazott el, utközben elvesztette pénztárcáját, amelyben ezerkétszázhetven korona volt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A tengerbe ugrott.** Dankowski Béla negyvenhárom éves budapesti illetőségű egyén ma éjjel fél kettőkor a Riva Szápáryról a tengerbe ugrott öngyilkossági szándékkal. A közelben szolgálatot teljesítő városi vámosok azonban észrevették az ugrást s csónakba szállva utána eveztek. A vámosoknak sikerült is a halál önkéntesét a vízből kihuzni. Dankowskit ezután a kórházba kísérték, ahol ápolás alá vették. Kihallgatásakor bevallotta, hogy tettét életvitelszükségéből követte el.

— **Talált takarékpénztári könyv.** Slavic Rudolf fiumei kereskedelmi alkalmazott ma délelőtt az utcán egy takarékpénztári könyvet talált, amelyet a Fiumei Népbank állított ki Richter névre.

x **Színházi hírek.** A színházi iroda közli: Ma, szerdán a mult év évadzáró szenzációs ujdonságát „Az erdészleányt” játszzák, az operett címszerepében Haller Irmával.

Holnap, csütörtökön a legnépszerűbb magyar operett „Aranyvirág” kerül színre Haller Irmával, akinek ez a egyik legkiválóbb alakítása.

Pénteken és szombaton Stojanovits dallamos zenéjű operettujdonságának, a „Csókkirály”-nak lesz bemutatója Haller Irma, Déry Rózi Ernye Aurélia és az egész énekes személyzet közreműködésével.

Vasárnap délután Prém József hatalmas történelmi színműve „Frangepán Imre” van műsoron, a darab itt ujdonság, ez lesz a premiérje, melyen a tanintézetek ifjúsága testületileg vesz részt. Este „Trenk báró” kerül színre.

— **Ellopták a pénzt.** Simon Lidia uszodi illetőségű napszámosasszony ma bejelentette a rendőrségen, hogy a szabadkai vasuti állomáson ismeretlen tettesek ellopták a pénztárcáját, amelyben százharminc korona készpénz volt, amely két ötven koronás, egy huszkoronás és egy tizkoronás bankjegyből állott. A rendőrség a lopásról értesíti a szabadkai rendőrséget, egyttal a nyomozást a saját hatáskörében is megindította.

— **Betörők a villában.** A Via Calvario 10. szám alatt levő Struppi-féle villa az elmúlt télen át lakatlanul maradt, minthogy a Struppi-család tél idején a városban lakik. A családnak ezt a szokását használták fel az ismeretlen tettesek. A rablást azonban csak tegnap fedezték fel, amikor ugyanis tegnap délután Struppiék egyik ismerőse a villába ment. Amikor a nevezett a villa egyik szobájába belépett meglepető látvány tárult eléje. A szobában minden fel volt fordítva s a butorok, fehérneműek és minden egyéb a földön rendetlen halomban feküdt. A többi szobában ugyanezt tapasztalta. A divánok és támlásszékek szöveteit pedig a lelketlen betörők felszaggatták, a diszlámpák és egyéb szobai diszitmények pedig összetörve a földön heverték. A család ismerőse csakhamar értesítette a gonosztettéről Struppi Albert városi főpénztárost, aki meglepetve sietett nyári laká-

sába. A villatulajdonos megállapította, hogy a fehérneműkön kívül a betörők sok ezüstneműjét és más értékes tárgyait is elvitték. A megkárosított főpénztáros ezután a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett az esetről. Hozzátette hogy mintegy 20.000 korona kárt szenvedett az elvetemült betörők miatt.

A rendőrség a tetteseket nyomozza.

— **Magyar ágyugyár.** Megirtuk, hogy a Magyar Általános Hitelbank, a Deutsch lg. és Fia és a Weisz Manfred-cég, továbbá a Skoda gyárak egy ágyugyár alapítását tervezik Magyarországon, 6 millió korona alapítókével. A gyár a Királyhida és Győr közötti vasuti vonal mentén épülne s az építési munkákat mielőbb meg akarják kezdeni és két év mulva szándékoznak üzembe helyezni, amikor aztán ugy a tűzesség, mint pedig a haditengerészeti részére gyártanak ágyukat. Valószínű, hogy a gyár külföldi megrendeléseket is fog elfogadni szállításra. A gyár állami szubvenciója ügyében a tárgyalások a kereskedelmi és hadügyminiszter között már megkezdődtek.

— **Nemzetközi vasuti személy- és podgyászszállítási egyezmény.** A vasuti áru fuvarozásban tudvalevőleg 1893. óta van érvényben nemzetközi egyezmény, amelynek hatálya a legtöbb európai államra kiterjed. Már hosszabb idő óta meg van az egyes államokban a törekvés, hogy hasonló nemzetközi megállapodásokat létesítsenek a vasuti személy- és podgyász forgalomra nézve is. Ezekre a törekvésekre támaszkodva a svájci szövetségi tanács kidolgozott egy a vasuti személy- és podgyászszállításra kiterjedő nemzetközi egyezmény tervezetet, amelyet az összes az áru fuvarozási egyezményben érdekelt államoknak megküldött. Tekintettel arra, hogy Magyarország, Ausztria és Németország között a svájci szövetségi tanács által kidolgozotthoz hasonló nemzetközi megállapodások már 1901. évi január 1. óta érvényben vannak, a nevezett államok vasutjai elhatározták, hogy egyttesen és egyöntetűen igyekezzenek a svájci tervezettel szemben állást foglalni. Az első erre vonatkozó tanácskozást az említett államok vasutjai Boroszlóban tartották meg. A tanácskozáson résztvevő magyar, osztrák és német vasutak ugyszólván az összes pontokra nézve egységes állásfoglalásban állapodtak meg, hogy remélhető, hogy a Bernben megtartandó tárgyalásokon: sikerül a különféle államok érdeklőfogását összeegyeztetni, hogy rövid időn belül a személy- és podgyász forgalom lebonyolítása is egységes nemzetközileg megállapított szabályok szerint fog történni.

— **Egy hajó felrobbantása.** Mint megirtuk április elsején innen Velencébe indult az „Auriga” osztrák gőzös. A gőzös, amely faramánnyal volt megterhelve a Felonega-sziklazátonyon zátonyra jutott és elsüllyedt. Miután a gőzöst nem lehet a zátonyok közül kiemelni a hajó tulajdonosai elhatározták, hogy a gőzöst felrobbantják.

— **Szerbia kikötőt keres.** Szerbia minden erejével arra törekszik, hogy kiviteli forgalmát elterelje tőlünk. Evégből a szalonikii utirányt választotta exportjának, amely azonban sok nehézséget támasztott. A küldemények, főképpen az élőállat szállítmányok hosszú vasuti ut után értek csak le Szalonikibe, ahol a vagonokból kirakattak s újabb átrakodással jutottak a hajókra. A kiviteli forgalomnak ez a nehézsége arra bírta a szerb kormányt, hogy új exportutirányt keressen.

Belgrádból jelentik, hogy Szerbia a dunamenti Réni kis orosz kikötőt szemelte ki export-forgalmának bázisául. A gabonarakományokat és az élőállatokat a szerb hajók vinnék le a Duna torkolatához, amelynek felső ágazatánál fekszik Réni kikötője. Itt nagy rakártelepet létesítenének, ahonnan a Fekete tengeről jövő hajók rendszeresen fölvennék a rakományokat. Réninek kedvező földrajzi fekvésén kívül az az előny is van, hogy a Galaczból Odesszába vezető vasut mentén fekszik s így a Szerbiából Oroszországba irányuló forgalomban részben a vasutal is továbbítható. A gabona kereskedelem terén Réni eddig is szerepet játszott, de jelentősége fokozódni fog, ha Szerbia csakugyan megvalósítja tervét és a kibővítendő s tárházakkal ellátandó kikötőt a szerb kiviteli kereskedelem központjának

fogja tekinteni. Oroszország bizonyosan szívesen látja egyik kicsiny és jelentéktelen kikötőjének fejlesztését Szerbia részéről, amelynek kiviteli kereskedelmét így a maga fenhatósága alá vonhatja.

— **Buffet-kocsik helyett étkező-kocsik.** Az államvasutak személyforgalmának növekedésével a vonatokkal közlekedő, ugynevezett buffet-kocsik nem tudják kielégíteni a gyorsvonatokkal utazó közönség igényeit s e miatt nagyon sok a panasz. A Nemzetközi Hálókoctsi Társaság emiatt ki akarja küszöbölni a buffet-kocsikat s ezek helyett új étkező kocsikat fog járni. Most készült el a győri vaggongyárban hat új étkező kocsi; a kocsikat május 1-től kezdve azokhoz a gyorsvonatokhoz csatolják, ahol élénk a forgalom és nincs étkező, hanem csak buffet kocsi. Egy-egy új étkező kocsi teljes felszereléssel együtt 115.000 koronába kerül.

— **Füből való gyújtó.** Egy angol folyóirat érdekes tanulmányról számol be olvasóinak. Arról van szó, hogy Elő-Indiában egy ott igen elterjedt fűnemű növény szárából állítanak elő gyufát, amely kitűnően bevált, a mennyiben jobb is és olcsóbb is az eddigi gyufánál. Sholapurban már gyár is létesült, amelyben csakis ilyen fűből készült gyújtót állítanak elő. A fűszálakat gépekben megfelelő hosszúságu darabokra vágják és azután öt perig parafinban forralják, majd megszáritják. Azután külön gépek segítségével hegyükkel gyújtóanyagba mártják és azután ismét szárítják, majd elcsomagolják. Az új gyújtó sokkal olcsóbb a svéd gyufánál és fölttve, hogy áltáson elterjed, vele együtt egy új magyar szó születik meg a gynfa szó mintájára: a gyufú.

— **Ösztöndíj pályázat.** A kereskedelmi miniszterium a napokban értesítette a fiumei kereskedelmi és iparkamarát, hogy az Erzsébet királyné ösztöndíj alap kamataiból három kétezeröttszáz, egy négyezer és egy ötezer koronás ösztöndíjat létesített. Az ösztöndíjért azok folyamodhatnak, akik a budapesti keleti kereskedelmi akadémiát jó eredménnyel végezték el, katonai kötelezettségüknek eleget tettek és már három évi kereskedelmi gyakorlattal bírnak. Szükséges továbbá, hogy a jelentkezők járatosak legyenek annak az ország nyelvében, ahol a tanulmányi évet el akarják töltetni. A folyamodványokat július elsejéig lehet benyújtani a kamara utján.

— **A bevásárló hatszázhatvan koronája.** Jerinovich János poljei illetőségű földtulajdonos tegnapelőtt Fiuméba jött, hogy a házipénzeshez szükséges fa és vasneműt beszeresse. Tegnap vásárlása közben betért a Redlich féle vaskereskedésbe, ahol háromszáz negyven korona értékű vasárut vásárolt. Számláját egy ezer koronás bankjeggyel fizette ki, a visszakapott hatszázhatvan koronát pedig Jerinovich a mellényzsebébe tette. A földtulajdonos a Corsoról a Via del Molara ment s mikor a szerb templom közelébe ért, megrémülve tapasztalta, hogy a nagy összeg pénz eltűnt a zsebéből. Jerinovich sokáig kereste mindentel a hatszázhatvan koronát s minthogy nem találta meg, a rendőrséghez fordult, ahol bejelentette a hatszázhatvan korona elveszését.

— **A törökországi kirándulás.** Ismeretes, hogy a magyar kereskedők és iparosok, ugyszintén társadalmi körök elhatározták azt, hogy eleget tesznek a nálunk járt törökországi kirándulók meghívásának és visszaadják a mult évi látogatásukat. A kirándulás vezetésével a kereskedelmi muzeum bizatott meg, amely már szét is küldte a részvételre való felhívásokat. E felhívásokra, mint értesülünk, körülbelül hetvenen jelentkeztek, hogy a kirándulásnak ez a része máris biztosítottak vehető, mert egészen bizonyos, hogy ez a szám még tetemesen növekedni fog.

A törökországi társadalmi és gazdasági körök már nagyban készülnek a magyar tanulmányutazók fogadására és ami eddig tudomásunkra jutott, az arra enged következtetni, hogy a tanulmány-ut igen nagyszabású és értékes lesz.

— **Revolvermerénylet egy dohánygyári tisztviselő ellen.** Részletesen közöltük tegnap, hogy Krahl Károly dohánygyári szertári tisztviselő ellen a Piazza delle Erben revolveres merényletet követett el Takács Katalin nyit-

rai illetőségű leány. A merénylet áldozatát a kórházban csakhamar ápolás alá vették s miután sérüléseiről Röntgen felvételeket készítettek, az orvosok ma megoperálták. A merénylet leány ugyanis ötször lőtt áldozatára, akit három golyó talált el. Az orvosok mindhárom golyót kivették Krahl testéből s ha valami komplikáció nem támad, úgy a megsebesült tisztviselő nemsokára elhagyhatja a kórházat. A rendőrségen Beusterien rendőrtiszt ma délelőtt részletesen kihallgatta a letartóztatott merénylet leányt, aki bealotta, hogy büntetését miért követte el.

Mikor a kocsi mélyen alszik. Clauti tűzoltóosztály ma éjjel a Chierigo telken végighaladva észrevette, hogy a szomszédos istálló ablakán át erős fény sugárzik ki. A tűzoltóosztály érdeklődött a különös fényesség iránt s az istálló ablakán betekintve meglátta, hogy a petroleum lámpa nagy lánggal ég. Minthogy az elromlott lámpa közelében nagyobb mennyiségű takarmány volt felhalmozva, az istállót s a benne elhelyezett négy lovat és az igazak álmát alvó kocsi közvetlen veszedelem fenyegette. Clauti felismerve a bajt, rögtön dörömbölni kezdett az istálló ajtaján, hogy a kocsi felébressze. Kísérlete azonban eredménytelen maradt, mire segítségért futott s csakhamar négy tűzoltóval tért vissza. Időközben azonban a kocsi is szerencsésen felébredt s a nagy veszedelemmel fenyegető lámpát eloltotta.

Távirat ◀ Telefon

Tanácskozás Khuen grófnál.

BUDAPEST, ápr. 20. Az országos munkapárt végrehajtóbizottságának három tagja, és pedig Percel Dezső, Feyérváry Imre báró, és Horánszky Lajos ma délelőtt felkereste a miniszterelnököt, aki hosszas tanácskozást folytatott velük. A tanácskozásba belevonták Jeszenszky államtitkárt is.

Küldöttség Pekár Gyulánál.

BUDAPEST, ápr. 20. A técsői választókerület szász küldöttsége ma délelőtt tisztelgett a Nemzeti Társaságban Pekár Gyulánál, az ismert ironál, akit felkért a técsői választókerület jelöltségének elfogadására. Pekár hosszabb beszédet mondott, majd köszönetét kifejezve, elfogadta a jelöltséget. A küldöttség ezután a kereskedelmi miniszteriumba ment, ahol Hieronymi miniszternél tisztelgett.

Cipészsztrájk Miskolcon.

MISKOLC, ápr. 20. A miskolci cipész-munkások ma reggel valamennyien beszüntették a munkát. A munka az összes cipész műhelyekben és üzletekben szünetel.

Elhamvadt község.

ALSÓVERECKE, ápr. 20. A közeli Petrafalva községben ma óriási szélviharban nagy tűzvész dühöngött, amely a község háromnegyed részét elhamvasztotta. A lakosság nagy nyomor elé tekint.

Megcáfolt börzei hír.

BUDAPEST, ápr. 20. Fővárosi tőzsdei körökben beszéltek, hogy a Magyar Általános Hitelbank egy bankcsoporttal együtt megvásárolta Schaumburg-Lippe herceg verőcei uradalmát, amely hirre a hitelrészvények emelkedtek. Illetékes helyen a híresztelésekkel kapcsolatban kijelentik, hogy a felek között tárgyalások folynak ugyan, a vétel azonban még nem történt meg. A tárgyalások egyelőre csak az opció megszerzésére irányulnak.

A szegedi katasztrófa

SZEGED, ápr. 28. A tegnapi gyufagyári katasztrófa súlyosan sebesültjei közül Kovács Ádámné ma éjjel a kórházban meghalt. A szerencsétlenül ma éjjel operációt végeztek, a műtét azonban sikertelen maradt. Midőn a

hullát a boncoló terembe vitték, az orvosok a fiatal Kovácsné anyját a boncoló asztalhoz hívták, hogy a hullát agnoskálja. Mihelyt a felismerés megtörtént, az orvosok azonnal hozzáfogtak a boncoláshoz. Kovács Ádámné anyja a boncoló terem ajtajánál félőrülten futkosott fel s alá, majd dühöngeni kezdett azt kiáltozva: „Darabokra vagdalják a leányomat”! A szerencsétlen dühöngő asszonyra kényszerzubbonyt kellett tenni. Az orvosok ezenkívül még kilenc holttestet boncoltak fel. A kórházban tizenhat halálos sebesültet gyógykezelnek. Ezek közül ötnek olyan súlyos az állapota, hogy aligha érik meg a holnapot. A rendőrség által még tegnap letartóztatott Kühne Ernő főmérnököt és Wolff Gyula főgépészt ma délelőtt az ügyészséghez kísérték át, ahol délután hallgatják ki őket. A szerencsétlenség áldozatait holnap fogják eltemetni. A szociálisták a temetés alkalmával nagy tüntetésre készülnek. Budapestről alkalmi szónok fog érkezni a temetésre, aki ott beszédet is mond. A szociálisták ezenkívül tüntető körmenetet és népgyűlést is rendeznek.

Az albán lázadás.

ÜSZKÜB, ápr. 20. Az albánok teljes fegyverzetben, jó pozíciókban maradtak és Boljetinác Izó bandafőnök állandóan cirkál Ipek és Glane között, a szerb határig. A letohia törzs Prichtina felé halad. A török csapatok Ozmán basa vezetése alatt a Kacsanik-szorosot védelmezik, Ipeket pedig Dzsabir basa védi. Prichtina Turgót basa őrzete alatt áll. Dzsavir basa azt ajánlotta, hogy a pacifikáció után is állandóan harminc hadosztály tarisa megszállva Albániát. Az albánok eddig 800 embert vesztettek, négyszáz ember megsebesült.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

3 perc. a pályaudvartól

Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére

Kőbányai Polgári serfőző gyármánya.

Szt. István védjegyű

Dupla Malátasör

tavaszi csapolása!

Fiumében!

a Magyar vendéglőben
Riva Szápáry.

Trattoria Apollo Viale Deák
Gambrinus Buffet-ben
Via del Lido.

Andemo dal Tita Via S. Girolamo.

Kisasszony jó fizetéssel
irodába azonnal felvételt. Cim a kiadóhivatalban,

Tükör- és képrámákat készít és
mindennemű

aranyozó-munkát

vállal **Kunasz Erich - Fiume**
Via Remai I. Via Remai I.
Kívánatra mintákkal házhoz jövök.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.
Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.
Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49

Tulajdonos:
LIBERMANN IZSÓ

Uj Bazár Via Lido I.

Fiu öltönyök	K. 1.80-tól	8.— kor-ig
Uri	" 3.—	18.—
Férfi nadrágok	" 2.—	6.—
Vászon cipők	" 1.20-tól	2.—
Férfi és női esernyők	" 3.—	3.60
Férfi és női ingek és alsónadrágok	1.10-től	4.—

5000 vászon-, szövet- és chiffon maradványok rendkívül olcsó áron.
Szabad megtekintés.

Tisztelettel

WALDMANN N. - Fiume

Via Lido I és Corso Maraz-ház. - Tel. 1205.

VARIETÉ ORIENTALE

Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.

Elsőrendű magyar énekesnők.

Kezdet: 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Pálmai István fogászati műtermét
Via Alessandrina I számú

házból a
Riva Szápáry 2. sz Luppis
házba

(a tengerészeti hatósággal szemben) helyezte át.

Villa Katti Abbazia

(Franz Jösefs Anlage) azonnal eladó. Bővebbet ugyanólt.

SCHÖN I.

Szépség és hajápolási terme

Fiume. Via del Governo 2 II. emelet. Telef. II-89.

A legújabb módszer szerinti arc-
kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) vil-
lanyos arcmasszázs (vibrations massage)
szemölcslevétel és arcban levő szőr
eltávolítása, tyukszemvágás stb. Disz-
fésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelő
lakásában is elvégeztetnek.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási
jutalékkal felvétetnek

„A TENGERPART“ kiadóhiva-
talában Vicolo delli Ospedale,
Wurzer-ház.

Irodai tisztviselő

Azonnal felvétetik. Cim a kiadóki-
valban.

Iscra Antal

Fiume Via Caserma

(casa Fumi)

elvállal mindennemű cimfestői
és diszitő munkát.

„OLLA“

bebizonyitha-
tólag a legjobb
higien. Gummi
különlegesség
„Olla“ Gummi
Közp.
Wien II, 297
Praterstr
57.

„OLLA“ kapható minden
gyógytárban és jobb
drogériában. 2 évi jót-
állás.

VÁLOGATOTT MINTA-
GYŪJTEMENY TUCATJA
K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000
orvos mint a legmegbiz-
hatóbbat ajánlja. Min-
denütt kapható. Erd. ár-
jegyzék ingyen.

JUNG FARKAS

férfi szabó terme

FIUME, Corso 24. sz. III. em.

Ajánlja magát mindenféle
szabó munka szállítására.
Kifogástalan munka. - Modern
szabás. - Jutányos árak.

Uri és női cipész

KOLLER FERENC

Fiume, Deák korszó 20. szám,
az állomással szemben. Spe-
cialista amerikai és francia ci-
pőkben. Pontos kiszolgálás, ju-
tányos árak.

Varieté Hotel Susák

Estéknként elsőrendű művészi erők fellépte.

Minden hó 1-én és 15-én új műsor.

Belépti díj 1 kor. - Kezdeté 9 órakor.

MIRKOVICH M.

nagy butorraktára, saját kárpitos-műhelylyel
Via Porto I-3-5 sz. : FIUME : Via San Vito 4-5 sz.

Nagy raktár Susák-Pecsinén.

Mindazon vevőknek, akik butorokat és kárpitos munkát akarnak vásárolni,
mától fogva nagy áreszállítást adok. Elsőrendű szekrények 1 ajtóval, fiókkal azelőtt
44, most 36 kor. Ugyanaz két ajtos, fiókos azelőtt 54, most 46 kor. Matrac ten-
geri fűvel 1 személy részére 13, most 11 kor. Ruganyos ágycetét 1 személy
részére 18, most 14 kor. Ugyanaz két személy részére 28, most 20 kor. Ágyak
15, 18, 20, 24, 32 stb. koronáért.

Házassulandók, valamint villák és szállók részére nagy választék öt százalékos
engedménnyel.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-
!! szálló mellett. !!

Kitünő bécsi konyha, különösen
magyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy percnyi távolság a
a Márkus-tértől.

Napi penzió ára 7 lira.

Hotel penzió JOLANDA

VELENCE

Legelősből, legszebb fekvésű szálló RIVA degli
: SCHIAVONI, 200 lépésnyire a MÁRK-tértől.

Modern kényelem. - - - Villanyvilágítás.

Kitünő konyha. - - Szobák 3 lírától feljebb.

Penzió 8 lírától feljebb.

Gilliam G. - Fiume

Via Alessandrina 4.

Raktár az Adria palotában. Interurb telefon 990.

Akar Ön kitünő zamatu kávét?

Rérjen mintát a Gilliam-féle Melange-keverékből.

Naponta friss pörkölés. : Kivánatra mindenkinek
egy csésze erős zamatu fekete kávé díjtalanul
áll rendelkezésére. : Naponta frissen érkezett
styriai Poulard, vad, Bialuga-, Orsovai- és Elbe-
caviár, valamint estéknként meleg prágai sódar.

:: :: Füstölt Rajnai Lazac. :: ::

„MERCUR“

könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.

Uj magyar nyomda Fiumében.

Telefon sz. 9-32.

Tulajdonos : CHILKO JÓZSEF

Magyar borbély és fodrász

Fiume Via Germania 46. sz.
a pénzügyi kaszárnya fölött.

Teljesen újjáalakítva és a leg-
nagyobb kényelemmel berendezve.

Pontos, tiszta kiszolgálás.

Tulajdonos : BELLAI JÁNOS.

Modern
hálószobák és
ebédlő divánok
eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 26

UJDONSAG !

I. fiumei fényképészeti műintézet

Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).

Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később
is) felvételek villanyvilágítással.

Csakis művészi kivitelű fényképek szállítatnak.

Mardegani Gius. Droguista

Fiume Deák korszó 28 a De la Ville épületében Drogu-
ista cikkek, vegyszerek, festékek, fénymáz, ecsetek, illatsze-
rek, orvosi szerek és mindenféle szappan nagy raktára.

Mauthner Ödön féle magvak. Rum, cognac, tea, csokolá-
dé, kakao, stb. Saját padló-fénymáz gyár.

ALLA RODA VENDÉGLŐ

Fiume, az „Adria“ palotával
szemben.

Pilseni ősforrás. Müncheni
Paulanerbräu. Színház után
friss ételek.

TRAUGOTT LIPÓT
vendéglős.

Lazić Dušan vésnök

Fiume Deák Korszó 30 sz.

Elvállal minden e szakba vá-
gó munkát, u. m. fehérnemű
monogramozáshoz szükséges be-
tű metszést ezüst acél és réz-
táblácskák metszését, irógép
tisztítást s javítást. Levelező-lap
hívásra házhoz jövök.